

Komentarz ZPP: samorządy powinny mieć udział w dochodach z ryczału od przychodów ewidencjonowanych

- ZPP od lat apelował o znaczące poszerzenie możliwości korzystania z ryczału od przychodów ewidencjonowanych jako formy opodatkowania najmniejszych firm. Wskutek kolejnych zmian regulacyjnych stopniowo realizowano nasz postulat, tak że obecnie z ryczału mogą skorzystać prawie wszyscy zainteresowani.
- Z danych wynika, że firmy chętnie wybierają ryczałt jako podstawową formę opodatkowania. O ile w 2020 roku ryczałtem rozliczało się niespełna 650 tys. podatników, o tyle już dwa lata później liczba przedsiębiorców korzystających z ryczału przekroczyła milion. Tym samym stał się on bardziej popularną formą, niż tradycyjnie kojarzony z małymi firmami podatek liniowy.
- Za powyższymi zmianami nie poszły jednak modyfikacje w przepisach dotyczących udziału jednostek samorządu terytorialnego w dochodach budżetowych państwa – do samorządów nie trafia żadna część wpływów z tytułu ryczału.
- Podzielając opinię Ministerstwa Finansów o konieczności wprowadzenia spójnej, kompleksowej reformy dot. źródeł finansowania samorządów, podkreślamy że w związku z korzystnym dla firm otwarciem ryczału potrzebne są również zmiany prowadzące do tego, by część wpływów z tytułu tego podatku trafiała do jednostek samorządu terytorialnego.

Rozszerzenie możliwości rozliczania się ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych było jednym z dziesięciu głównych celów regulacyjnych obranych przez ZPP przy okazji dziesięciolecia istnienia organizacji. Nie odpuszczaliśmy tego tematu i konsekwentnie do niego wracaliśmy, dzięki czemu stosunkowo szybko udało się osiągnąć w tym zakresie sukces – dzisiaj mało kto pamięta już o absurdalnej skali stawek, szerokich wyłączeniach sektorowych, czy bardzo niskim progu przychodów. Wszystko to były czynniki skutecznie blokujące niewielkim firmom dostęp do najprostszej formy opodatkowania – eliminacja tych barier była bardzo dobrą decyzją, co widać zresztą po decyzjach samych przedsiębiorców, którzy coraz

częściej decydują się na korzystanie z ryczału jako głównej formy opodatkowania prowadzonej działalności.

Wszelkie zmiany mają jednak swoje skutki, w tym również i te mniej oczywiste. Równoległe ze znacznym uproszczeniem rozliczeń podatkowych dla setek tysięcy firm, powstał istotny problem do rozstrzygnięcia. O ile bowiem jednostki samorządu terytorialnego mają udział w dochodach podatkowych ze skali podatkowej, czy podatku liniowego, o tyle rozwiązanie takie nie było przewidziane dla ryczału. Przez dłuższy czas nie stanowiło to problemu, ponieważ ryczałt od przychodów ewidencjonowanych pozostawał mniejszą lub większą ciekawostką niewykorzystywaną przez szerokie grono firm. Po omawianych zmianach sytuacja jednak radykalnie się zmieniła i obecnie „ryczałtowców” jest więcej, niż „liniowców”. Ma to swoje konsekwencje dla stabilnych i przewidywalnych dochodów samorządów z tytułu ich udziału w podatkach dochodowych.

Już w 2022 roku Ministerstwo Finansów deklarowało chęć uzupełnienia katalogu dochodów podatkowych JST również o część wpływów z ryczału – tak, by samorzady nie były stratne na korzystnych dla firm zmianach. Dzisiaj ze strony resortu słyszymy raczej o konieczności gruntownego i kompleksowego przeglądu źródeł finansowania JST.

Zgadając się co do tego, że prawdopodobnie konieczna jest szersza reforma modelu finansowania samorządów w Polsce, uważamy że zapewnienie im w międzyczasie strumienia przychodów z tytułu części wpływów z ryczału, byłoby rozwiązaniem sprawiedliwym. Oczywiście – samorzady również korzystają na rosnących wpływach z podatków dochodowych rozliczanych w innej formule niż ryczałt, a także na rozmaitych prowadzonych przez rząd programach, jednak stabilne i przewidywalne wpływy podatkowe są podstawą planowania finansów i inwestycji w gminach.

Mając na uwadze powyższe, uważamy że warto możliwie najszybciej poszerzyć katalog dochodów podatkowych JST również o udział we wpływach z ryczału od przychodów ewidencjonowanych.